

VAN DE REDACTIE

Deze nieuwsbrief wordt niet alleen gebruikt om het laatste nieuws met u te delen over onze vereniging, maar ook het 'oud nieuws' komt aan bod. Dat is natuurlijk niet verwonderlijk; dat kunt u verwachten van een vereniging die actief is met oudheidkundige zaken. We zitten vlak voor de verkiezingen van nieuwe gemeenteraden. De campagnes zijn los 'gebarsten'. In deze nieuwsbrief een paar verkiezingsadvertenties uit het begin van de vorige eeuw, zij het dan dat hier om andere bestuurslagen gaat dan de gemeenteraad.

BESTUURLIJK

In de vorige nieuwsbrief hebben we melding gemaakt van het feit dat het boek 'Verloren Sporen' opnieuw zal worden uitgegeven. Een flink aantal leden en niet-leden hebben zich aangemeld voor een exemplaar. Verwacht wordt dat de drukker het eind maart kan afleveren. Direct daarna zal de verzending plaatsvinden. De ledenvergadering zal op vrijdag 7 april a.s. plaatsvinden. Zoals al in een eerdere nieuwsbrief is aangekondigd, heeft voorzitter Jan Anne Vonk aangegeven zich niet herkiesbaar te willen stellen. Na 10 jaar vindt hij het wenselijk een punt achter zijn bestuursfunctie te zetten en dat moet gerespecteerd worden. In de ledenvergadering wordt de genomineerde voorzitter aan u voorgesteld. Daarnaast is het bestuur naarstig op zoek naar een nieuw bestuurslid. Het huidige bestuur zou het prettig vinden als er zich een vrouw aanmeldde. In de laatste nieuwsbrief van dit seizoen ontvangt u nadere informatie over de ledenvergadering.

LEDENNIEUWS

Nieuwe leden:

- L. Glazema, De Finne 25, 9047 KS MINNERTSGA
- U. Visser, Alde Leane 5, 8857 BP WIJNALDUM
- R. Assendorp, Sibeliuspark 327, 5343 BM OSS

Beëindiging lidmaatschap:

- H. Poelsma, FRANEKER

Vrijdag 10 maart a.s.

In leanwurker út it 'Overjordaanse'

Thys Westra Psn. Berne yn Seisbierum 1903, ferstoarn yn Frjentsjer 1988

Koen Zondag uit Veenwouden komt vertellen over deze bijzondere persoon die elke dag na het bijbellezen in de marge in diezelfde bijbel aantekeningen heeft geschreven.

U wordt van harte uitgenodigd voor deze bijeenkomst. Neem gerust uw echtgenoot, partner, vriend of vriendin mee.

Aanvang 20.00 uur

Dorpshuis It Waed, Skoalstrjitte 12, Sexbierum

AANWINSTEN

Op de laatste bijeenkomst ontving de vereniging van de heer Sj. de Boer uit Opeinde prachtige oude foto's van Sexbierum en Pietersbierum.

Verder ontving de vereniging nog foto's van Peter Brouwer uit St. Annaparochie, Harmen Kooistra, Melinda Lyklema en Rein Elzinga. Allemaal hartelijk dank.

Alle foto's zijn digitaal gemaakt en zullen aansluitend aan de ledenvergadering aan u worden getoond op een groot projectiescherm.

WINSEMIUS VERMAAKT BARRADEEL MET VERHALEN

Door Gitte Brugman (Leeuwarder courant)

OOSTERBIERUM 27 januari 2006 - Oud-minister Pieter Winsemius bezit een uitgebreid familiearchief en is er achter dat vrijwel iedereen uit de omgeving van Firdgum in de verte familie van elkaar is. Gisteravond was hij in Oosterbierum te gast bij de vereniging Oud-Barradeel. „Ik spreek iedereen hier aan met neef of nicht." Grootvader Winsemius begon met het familiearchief. Bij Albertus liep hij vast. Deze werd in 1766 onderwijzer in Firdgum. Pake Winsemius beet zich vast in Albertus en verzamelde alles wat er over Firdgum en de bewoners in die tijd te vinden was. „Firdgum was in die tijd geen wereldstad. Er woonden 48 mensen ouder dan twaalf jaar en 15 jeugdigen." Albertus trouwde met Angenietje, kreeg een aantal kinderen en verdiende wat bij. Onder meer met het verwijderen van vogelpoep van de kerk en het aanharken van grint rondom.

In die tijd werden veel states gesloopt, de landadel verdween naar de stad. „De sociale orde, je verzekering, stortte daarmee in." Zo ook bij de voorvaders van Winsemius. Angenietje overleed en Albertus liep op een donkere avond met slecht weer in een sloot en verdronk. Zijn kinderen hadden niets meer. „In één generatie verloren ze alles. Ze wisten de naam van grootmoeder niet meer, zetten een kruisje voor hun naam. Dat terwijl hun vader prachtig kon schrijven. En ze verhuisden naar de zeedijk, waar alleen de allerarmsten woonden."

Een van zijn voorvaders vocht in de Tienjarige Veldtocht en verloor een paar vingers. De koning kwam na afloop naar Friesland om zijn veteranen te bedanken. Ze kregen elk een gouden tien-tje. „Dat is wel wat weinig", vond de veteraan Winsemius en toonde de koning zijn gewonde hand. Waarop hij nog een tientje kreeg. Het vertellen van verhalen uit de familiegeschiedenis leeft sterk in het geslacht Winsemius. De kleine Pieter hing vroeger aan de lippen van zijn pake, die uren kon vertellen over het vangen van een snoek met een koperdraadje of over het zwaard van Grutte Pier.

„Wij stammen af van een nichtje van Grutte Pier", vertelde Winsemius. „Dat is in de buurt, maar nog niet zo dichtbij als Doekele Terpstra. Die stamt af van een zuster van Pier."

DE DORPSRECHTER

(Uit 'De geschiedenis van Barradeel' door K. en J. Siderius)

In bijna ieder dorp was bovendien een dorpsrechter, die de kleine zaken afdeed, de vrede herstelde, waar die tussen de twistenden verbroken was of, als dat niet lukken mocht, de kwaadwilligen voor de grietman bracht; bovendien was hem opgedragen ten overstaan van twee of drie der naburen alle geslagen of gestoken wonden en aangerichte schade, zowel te velde als anderszins, te bezien en te waarderen en de kleine geschillen, ook om geldschulden, in der minne te schikken. Alle misdaden en strafbare overtredingen van het dorp moest hij ter kennis van de grietman brengen. Hij werd door de grietman benoemd, eerst zonder medewerking van de ingezetenen, na 1602 uit een voordracht van drie.

Zo'n dorpsrechter was dus een soort van veldwachter, die de vrede onder de dorpsbewoners bewaren moest, tevens bode, die allerlei bevelen en berichten van de grietman aan de dorps- autoriteiten overbrengen moest en de stemgerechtigden tot stemmingen en andere vergaderingen moest aanzeggen; „wettelijke gewoone huyscondinge" doen, zoals het heette. Verder verrichtte hij procureursdiensten voor het Nedergerecht van de grietenij. Hetzij door aanhechten aan de kerkdeuren, hetzij door afkondiging in de kerk zelf, riep hij de stemgerechtigden op ter vergadering, gewoonlijk op een Heiligendag.

In 1511 was Lolcke Lieweszoon dorpsrechter te Tjummarum, wonende op Oostermade. In het begin van de 18e eeuw was Watse Clases daar schooldienaar en dorpsrechter. In 1745 was meester Pieter Paludanus dorpsrechter te Oosterbierum. Volgens het opschrift op een van de oude klokken, die in 1843 bij de brand verongelukt, was in het begin van de 17e eeuw Wijbe Pobes dorpsrechter te Pietersbierum. In 1617 was meester Oeds Tetmans dorpsrechter te Wijnaldum. Meester Jan Swart was in 1757 daar schooldienaar en dorpsrechter; de 17e Aug. bood hij een bakkerij te koop aan en op het eind van de 18e eeuw was meester Jan Feikes dorpsrechter te Almenum.

Dit zijn Wytse Baukes Lyklema en Antje Tjalling Lantinga met hun kinderen Bauke en de kleinste Tjalling. Wytse Baukes was een zoon van Bauke Siegers en Antje Hendriks van der Wal. Zijn vrouw was een dochter van Tjalling Neelkes Lantinga en Attje Roelofs Vellinga. (foto: Melinda Lyklema, Gouda)

VERKIEZINGEN

Kiezers in het district Franeker van de gezamenlijke kiesverenigingen 'Christelijk Volksbelangen' werden in juni 1897 opgeroepen om te stemmen op L.W. de Vries.

Verkiezing van een Lid der Prov. Staten in het district Franeker.
-Door de Liberale Kiesvereniging **EEN-DRACHT** in Barradeel is voor de a.s. verkiezing van een Lid der Prov. Staten in het district Franeker tot **Kandidaat** gesteld de Heer

E. P. H. KINGMA te Makkum.
De Besturen van de afdelingen der Kiesvereniging,

A. ALGEA	} te Minnertsga.
D. JENSMA	
W. KONING Jr.	
A. D. ANEMA	} te Sexbierum.
K. v. d. WEG	
K. D. HIBMA	
JOH. LETTINGA	} te Pietersbierum.
H. DOKTER	
A. BEEKSMA	
L. FOPMA BONNEMA	} te Tjummarum.
J. PIEBENGA	
A. ZUUR	
W. KORVEZEE	} te Wijnaldum.
H. BRUINING	
B. J. SCHURER	

Luitzen Wallis de Vries was landbouwer en in 1849 geboren te Kortezwaag. Hij heeft slechts alleen uitgebreid lager onderwijs gevolgd. Van 1885-1901 was hij raadslid, van 1891-1898 wethouder en van 1898-1922 burgemeester van de gemeente Barradeel. Van 1888-1891 was hij lid van de Tweede Kamer, van 1892-1916 lid van de Staten van Friesland en werd in 1923 naar de Eerste Kamer afgevaardigd.

Verder was hij van 1898-1916 voorzitter van het 'Friesch Jongelingsverbond'; van 1902-1916 voorzitter van de plaatselijke commissie bedoeld in art. 86 van de Ongevallenvet 1901 en sedert 1895 voorzitter van het toenmalige krankzinnigengesticht 'Dennenoord' in Zuidlaren en bestuurslid van nog andere verenigingen op christelijk gebied. Van 1882-1924 bestuurslid van de Chr. Nat. school en trouwde na het overlijden van zijn vrouw met juf Noordmans die aan de school hulp-onderwijzeres was.

WATERLOOPEN, SLOOTEN ENZ., VERONTREINIGING VAN DE LUCHT.

Vrijdag 3 maart 1933, Barradeel - Te Oosterbierum waren eenige woningen, die het spoel- en menagewater loosden in een greppel, waardoor stank ontstond. De Commissie (Gezondheidscommissie Franeker red.) adviseerde tot demping, doch verbetering is tot nog toe achterwege gebleven. Daar ter plaatse was ook een goot, die noodzakelijk door een riool moest worden vervangen, dat aansloot aan een reeds bestaande zinkkolk, waarop ook reeds een ander riool uitkwam, dat echter hersteld moest worden. Dit is door de gemeente geschied. Voor Minnertsga adviseerde de Commissie tot het aanbrengen van een riool bij de Woningstichting Barradeel aldaar en het wegnemen van een paar verwaarloosde en stinkende pompen. Door het gemeentebestuur is daaraan geen gevolg gegeven. Ook bij het gebouw van de Ned. Herv. gemeente was een ander niet in orde. Volgens de meening van de Commissie was het noodzakelijk een sloot te slatten, beter te voorzien in den afvoer van regenwater en een riool aan te brengen. Hierover wordt nog gecorrespondeerd. Te Tzummarum was een vervuilde sloot, die geheel was dichtgegroeid, waardoor goede afvoer onmogelijk is. Na tweemaal te zijn aangeschreven is de sloot door de eigenaars geslat. Aangeschreven werden de eigenaren van een woning, waarvan een kolk stank verspreidde, wyl de afvoer niet in orde was. Onderhoudspflichtigen van een opvaart onder Almenum (dezelfde als die onder Midlum) werden aangeschreven tot slatting. Te Tzummarum bevindt zich bij de aanlegplaats voor schepen een privaats, maar geen urinoir, zoodat daar een minder gewenschte toestand is ontstaan. De Commissie adviseerde tot het aanbrengen van 'n ommuurd urinoir met rioolafvoer naar de vaart. Het gemeentebestuur heeft echter een bord geplaatst met "Verboden waterplaats".

Website van de vereniging is te vinden op: www.oudbarradeel.nl

De verkiezingsadvertenties komen uit de Leeuwarder Courant van 1896 en 1897

Kiezers in het district Franeker!
De gezamenlijke Kiesverenigingen **CHRISTELIJK VOLKSBELANG** in het district Franeker hebben bij de a.s. stemming van een Lid voor de Tweede Kamer **Candidaat** gesteld den Heer

L. W. DE VRIES,
oud-Lid der Tweede Kamer en Lid der Provinciale Staten van Friesland,

die door zijne veelzijdige werkzaamheden, op allerlei gebied, een man des volks bij uitstek mag genoemd worden, en die bij ervaring bekend is met de belangen van den Landbouw en met die van ons district; redenen waarom zij u dringend uitnodigen den 15 Juni uw stem uit te brengen op den Heer

L. W. DE VRIES.
De Centrale Kiesvereniging „Christelijk Volksbelang”,
De H. VAN ELJCK VAN HESLINGA, Voorz.
De W. HOEKZEMA, Penn.
F. A. TERPSTRA,
S. HEINSMA, Secr.